

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

LKI.410.008.06.2017

P/17/004

URZĄD GMINY

11. 10. 2017

WPLYNĘŁO

9183/17

*G. Szelon Gminy:
- przygotować opinię
na temat założeń i czasoch
w formie do 25.10.2017.*

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Kielcach

al. Tysiąclecia Państwa Polskiego 4, 25-520 Kielce

T. +48 41 249 91 00, F. +48 41 249 91 05

lki@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/004 - Wsparanie przedsiębiorczości przez gminy
Okres objęty kontrolą	Lata 2014-2017 (do czasu zakończenia czynności kontrolnych). W uzasadnionych przypadkach badaniami mogą zostać objęte lata wcześniejsze, jeżeli będą miały związek z przedmiotem kontroli.
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Kielcach
Kontroler	Arkadiusz Pawlik, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKI/49/2017 z dnia 31 maja 2017 r. [dowód: akta kontroli str. 1-2]
Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy w Pacanowie (dalej: Urząd), ul. Rynek 15, 28-133 Pacanów
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wiesław Skop, wójt gminy Pacanów (dalej: Wójt) [dowód: akta kontroli str. 3-4]

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli, działania Gminy Pacanów (dalej: Gmina) na rzecz rozwoju gospodarczego i wspierania przedsiębiorczości ograniczały się do opracowania dokumentów strategiczno-planistycznych i realizacji inwestycji poprawiających jej infrastrukturę.

Podstawowymi dokumentami strategicznymi Gminy są Strategia Rozwoju Gminy Pacanów na lata 2016-2026 (dalej: Strategia) oraz Gminny Program Rewitalizacji Gminy Pacanów na lata 2016-2025 (dalej: Program Rewitalizacji), określające m.in. cele strategiczne i operacyjne w zakresie rozwoju przedsiębiorczości.

W okresie objętym kontrolą, Gmina realizowała inwestycje infrastrukturalne, w tym drogowe, służące pośrednio poprawie warunków prowadzenia działalności gospodarczej i zwiększaniu atrakcyjności Gminy dla potencjalnych inwestorów. Gmina zapewniła dostęp, poprzez strony internetowe do informacji przydatnych przedsiębiorcom, jednakże strony te nie zawsze były aktualizowane na bieżąco.

W Gminie nastąpiła poprawa podstawowych wskaźników dotyczących rozwoju gospodarczego, w tym m.in. spadł poziom bezrobocia (mierzony jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym) z 6,16% na koniec 2013 do 3,55% na koniec 2016 r. W tym samym okresie wzrosła liczba podmiotów gospodarczych z 310 do 333.

Wskazać jednak trzeba, że w Strategii nie określono zadań ukierunkowanych na wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, innych niż inwestycje infrastrukturalne. Gmina nie przejawiała inicjatywy w nawiązywaniu współpracy z przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość z wyjątkiem członkostwa w LGD „Królewskie Poniemie” i „Świętokrzyski Karp”.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Warunki wspierania przedsiębiorczości w gminie

Opis stanu
faktycznego

Gmina Pacanów jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części powiatu buskiego. Zajmuje powierzchnię 124,58 km², z czego 91,6% stanowią użytki rolne (114,1 km²), co świadczy o rolniczym charakterze całej gminy. Kolejną formą użytkowania ziemi są grunty zabudowane i zurbanizowane (4,8 km², w tym 3,9 km² dróg) oraz lasy i grunty zadrzewione (2,4 km²), wody (1,7 km²), nieużytki i tereny różne (1,5 km²). W gminie jest 28 miejscowości (sołectw), które wg stanu na 31 maja 2017 r., zamieszkuje 7.519 mieszkańców. [dowód: akta kontroli str. 15-16, 110-111, 626, 759]

Gmina posiada dobrze rozwiniętą sieć dróg komunikacji kołowej, odpowiadającej strukturze zagospodarowania przestrzennego wewnątrz Gminy i jej powiązaniom zewnętrznym. Przez teren Gminy nie przebiegają linie kolejowe. [dowód: akta kontroli str. 7-87, 90-201, 204-244, 550-623, 759]

1.1. W okresie objętym kontrolą sprawy dotyczące m.in. gospodarki przestrzennej, gospodarki nieruchomościami, ewidencji gruntów i budynków gminnych, inwestycji i zamówień publicznych, realizacji polityki mieszkaniowej gminy i zarządzania tym zasobem oraz nadzorowania realizacji inwestycyjnych gminy należały do właściwości Referatu Inwestycji, Gospodarki Przestrzennej i Mienia Komunalnego (GPMK). Do zadań Referatu Finansowego, należało m.in. prowadzenie spraw związanych z podatkami i opłatami lokalnymi oraz prowadzenie kontroli w tym zakresie. Prowadzenie ewidencji działalności gospodarczej oraz obsługę Biuletynu Informacji Publicznej (BIP) Urzędu przypisano Referatowi Organizacyjnemu i Spraw Obywatelskich. Ponadto, dwóch pracowników Referatu Organizacyjnego zajmowało się odpowiednio: Centralną Ewidencją i Informacją o Działalności Gospodarczej (CEIDG) oraz realizacją Strategii i Programu Rewitalizacji. [dowód: akta kontroli str. 292-314]

1.2. W Urzędzie nie utworzono komórki lub stanowiska do spraw wspierania rozwoju przedsiębiorczości, współpracy i pomocy przedsiębiorcom na różnych etapach procesu inwestycyjnego. Jak wyjaśnił Wójt, *zadania te przypisano dwóm pracownikom Referatu Organizacyjnego oraz Kierownikowi GPMK*. Urząd nie miał obowiązku i nie opracował schematu obsługi inwestora uwzględniającego np. etap udzielenia informacji, przekazania materiałów, pozyskania informacji zwrotnej od potencjalnego inwestora, skrócenia toku procedur urzędowych tj. aż do momentu sfinalizowania inwestycji (wsparcie inwestora/przedsiębiorcy na każdym etapie procesu inwestycyjnego), gdyż jak wyjaśnił Wójt *stosowany system przekazu informacji i wsparcia dla przedsiębiorców-inwestorów nie był kwestionowany*. [dowód: akta kontroli str. 380-381, 655, 660]

1.3. Rada Gminy Pacanów nie miała obowiązku i nie powołała komisji ds. przedsiębiorczości. Jak wyjaśnił Jan Nowicki, Przewodniczący Rady Gminy, *nie zachodziła taka potrzeba*. [dowód: akta kontroli str. 624-625]

1.4. W okresie objętym kontrolą podstawowymi dokumentami strategiczno-planistycznymi Gminy były Strategia oraz Program Rewitalizacji, przyjęte uchwałami Rady Gminy w dniu 28 kwietnia 2017 r.¹ [dowód: akta kontroli str. 5-201, 759]

¹ Uchwały Rady Gminy Nr XL/199/17 i XL/198/17.

Strategię poprzedzał dokument pn. Plan Rozwoju Lokalnego Gminy Pacanów opracowany w czerwcu 2004 r. na lata 2004-2010 i zobowiązujący do rozpoczęcia prac nad przygotowaniem nowej strategii najpóźniej w połowie 2010 roku. Prac nad opracowaniem strategii nie rozpoczęto zgodnie z przyjętymi założeniami, gdyż jak wyjaśnił Wójt: *ww. Plan wykonany był pod kątem możliwości pozyskiwania funduszy unijnych w okresie programowania. Po zakończeniu okresu ważności tych dokumentów, nie przystępowano do opracowania nowych, gdyż dokumenty te nie były wymagane do aplikacji unijnych środków finansowych na nowe gminne inwestycje. W związku z tym, ze względów oszczędnościowych, gmina nie przystąpiła do ich aktualizacji.* [dowód: akta kontroli str. 654, 657]

Strategia na lata 2016-2026 zawiera część diagnostyczną, analizę kluczowych problemów dotyczących czterech sfer działalności Gminy (społecznej, technicznej, gospodarczej oraz przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej) uwzględniających mocne i słabe strony oraz szanse i zagrożenia, oraz cztery obszary strategiczne mające istotny wpływ na rozwój gospodarczy, społeczny i przestrzenny, w tym obszar dotyczący gospodarki i przedsiębiorczości. W obszarze tym, w zakresie przedsiębiorczości, przyjęto do realizacji dwa cele strategiczne, tj.: stworzenie atrakcyjnych warunków dla rozwoju rolnictwa oraz wzrost przedsiębiorczości na terenie gminy poprzez kreowanie przyjaznego klimatu dla jej rozwoju. Dla celu strategicznego dotyczącego przedsiębiorczości założono trzy cele operacyjne²:

- kampania reklamująca atrakcyjne dla inwestorów cechy gminy (promocja potencjałów gminy),
- zwiększenie promocji inwestycji gminy (scalenie terenów sąsiednich, tworzenie atrakcyjnych miejsc pod inwestycję, opracowanie i wprowadzenie planu zagospodarowania przestrzennego dla gminy zgodnie z kierunkiem jej rozwoju),
- wspieranie powstawania nowych oraz kreowanie sprzyjających warunków dla rozwoju już istniejących podmiotów gospodarczych w oparciu o lokalne zasoby (wspieranie współpracy międzygminnej, międzyregionalnej, międzynarodowej; system wsparcia dla przedsiębiorców; bezpłatne doradztwo w zakresie zakładania działalności gospodarczej, dotacje na rozpoczęcie własnej działalności gospodarczej, wsparcie rozwoju przedsiębiorczości poprzez zastosowanie instrumentów zwrotnych i bezzwrotnych).

Założono, że realizacja przyjętych celów strategicznych w obszarze Gospodarka i Przedsiębiorczość będzie możliwa dzięki następującym priorytetom:

- rozwój gospodarstw rolnych (rozwój gospodarstw ekologicznych i wzrost form działalności pozarolniczej);
- wzrost przedsiębiorczości (organizacja szkoleń z zakresu aplikowania o fundusze zewnętrzne, cykliczne spotkania informacyjne zachęcające do zakładania i rozwoju własnej firmy, równoczesne podnoszenie atrakcyjności inwestycyjnej i gospodarczej na terenie gminy). [dowód: akta kontroli str. 5-87, 759]

W analizie SWOT zarówno w Strategii jak i w ww. Programie Rewitalizacji, jako mocne strony sfery gospodarczej wskazano: przedsiębiorczość mieszkańców, tradycje w produkcji rolniczej i warunki do produkcji zdrowej żywności, korzystne warunki klimatyczne do rozwoju gospodarki rolnej, wolne tereny pod turystykę zorganizowaną, agroturystykę i turystykę indywidualną, wzrastającą aktywność gospodarczą na wsi, szkolenia umożliwiające rozpoczęcie prowadzenia działalności

² w nawiasach podano kierunki zadań przypisane do poszczególnych celów.

gospodarczej. Słabe strony to: brak nowych miejsc pracy, niewielka liczba małych i średnich przedsiębiorstw, niska mobilność zawodowa osób zamieszkujących gminę, słaby rozwój usług, brak lub zła jakość terenów inwestycyjnych, brak zakładów przetwórstwa rolnego, niewielka oferta w zakresie aktywizacji bezrobotnych oraz absolwentów.

Jako szanse dla sfery gospodarczej wskazano: organizację szkoleń w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej; zapotrzebowanie na zdrową żywność, wspólną politykę UE, szybki wzrost gospodarczy regionu i kraju, dostęp do funduszy UE, krajowych, pożyczkowych i poręczeniowych dla przedsiębiorców, wypromowanie gospodarstw agroturystycznych, dopływ nowych technologii i kapitału, wzrost zainteresowania aktywnym wypoczynkiem i agroturystyką, utworzenie nowych miejsc pracy w ramach polityki senioralnej związanej z budową obiektów całodobowej opieki dla osób starszych, rozwój programów dla osób bezrobotnych. Do zagrożeń rozwoju zaliczono: napływ konkurencyjnych towarów z UE, upadek słabych ekonomicznie gospodarstw, niski stopień uzbrojenia terenów pod inwestycje, słaba i zbiurokratyzowana polityka kredytowa dla przedsiębiorstw i rolnictwa, niekorzystna polityka podatkowa państwa i duże obciążenia dla podmiotów gospodarczych, niedostateczne środki krajowe, regionalne i gminne w stosunku do zadań i projektów, uprzywilejowanie gospodarcze dużych miast, brak zainteresowania ze strony potencjalnych inwestorów, brak środków własnych na realizację zadań współfinansowanych ze środków unijnych, skomplikowane procedury pozyskiwania środków ze źródeł zewnętrznych, duża konkurencja o pozyskanie środków zewnętrznych. [dowód: akta kontroli str. 41-45, 144-148, 759]

W celu głównym Programu Rewitalizacji założono m.in., że działania rewitalizacyjne tworzą korzystne warunki dla rozwoju działalności gospodarczej. Wyznaczono trzy cele strategiczne odnoszące się do wszystkich sfer, tj. społecznej, technicznej, gospodarczej, przestrzenno-funkcjonalnej i środowiskowej. Beneficjentami działań podjętych w ramach tych celów są m.in. przedsiębiorcy. Ponadto, w przypadku celu strategicznego „Rozwój gospodarczy i podniesienie kapitału społecznego” beneficjentami są także potencjalni inwestorzy. W realizacji ww. celu (co zapisano w Programie Rewitalizacji) ważne jest m.in. wsparcie dla małych i średnich przedsiębiorstw. Jako jeden z kierunków działań przyjęto wsparcie przedsiębiorczości indywidualnej. [dowód: akta kontroli str. 88-201, 759]

1.5. Mieszkańcy brali udział w planowaniu rozwoju gminy, w tym rozwoju przedsiębiorczości. Aktywność mieszkańców w tym zakresie dotyczyła przeprowadzonych konsultacji społecznych przy opracowaniu Strategii oraz Programu Rewitalizacji. Gmina zbierała informacje odnośnie oczekiwań mieszkańców w zakresie poprawy warunków ich życia. [dowód: akta kontroli str. 380-381, 654-674]

1.6. Od 5 października 2001 r. w Gminie obowiązywało Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pacanów (dalej: Studium)³. W Studium zawarto diagnozę stanu istniejącego zagospodarowania i zainwestowania terenu oraz funkcjonalno-przestrzenne kierunki rozwoju gminy. Jak podał w wyjaśnieniach, Wójt w związku z obowiązującym Studium, Rada Gminy podjęła w dniu 25 listopada 2011 r. uchwałę w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany Studium. Zmiana miała stanowić jego aktualizację, docelowo

³ Przyjęte uchwałą Rady z dnia 5 października 2011 r. Nr 177/01

zaś sporządzenie Miejscowego Planu Zagospodarowania Przestrzennego (MPZP) dla obszarów wskazanych przez wnioskodawcę pod realizację elektrowni wiatrowych. Wobec szeroko zakrojonego sprzeciwu społecznego dla wnioskowanego zamierzenia, zmiany nie zostały podjęte, zaś wnioskodawca zrezygnował z zamierzenia. [dowód: akta kontroli str. 202-244, 655, 659, 669-670]

1.7. Do czasu kontroli w Gminie, nie opracowano MPZP ani też nie podjęto działań w celu ich opracowania. Wójt jako przyczynę wskazał na cytowane w pkt. 1.6. wyjaśnienia. Ponadto dodał, że Rada Gminy podejmuje decyzję w drodze stosownej uchwały o sporządzeniu MPZP dla obszaru całej gminy lub wskazanych części, uwzględniając aktualne potrzeby. Obowiązek sporządzenia i uchwalenia MPZP dla wskazanych w Studium obszarów, wymagałby uzasadnienia merytorycznego. Zamierzenia inwestycyjne, w tym możliwości rozwojowe zainteresowanych podmiotów, są realizowane na indywidualne wnioski w zakresie określonym obowiązującą ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym, poprzez ustalanie warunków zabudowy, lub lokalizację inwestycji celu publicznego. [dowód: akta kontroli str. 655,659]

1.8. W okresie objętym kontrolą w Gminie obowiązywały Wieloletnie Prognozy Finansowe na lata odpowiednio 2014-2025, 2015-2025, 2016-2025, 2017-2025, Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych, Plan Odnowy Miejscowości Pacanów, Plan Gospodarki Niskoemisyjnej Gminy Pacanów. Nie określono w nich bezpośrednio zadań na rzecz rozwoju/wspierania przedsiębiorczości. [dowód: akta kontroli str. 382-623]

1.9. Do czasu zakończenia kontroli Gmina dysponowała następującą infrastrukturą:

- siecią wodociagową o łącznej długości 215 km
- siecią kanalizacji sanitarnej o łącznej długości 50 km
- siecią gazową (brak informacji o długości sieci)
- drogami gminnymi o łącznej długości 210 km oraz drogami krajowymi i powiatowymi o łącznej długości 134 km
- ośmioma lokalami użytkowymi na potrzeby prowadzenia działalności gospodarczej
- jednym targowiskiem.

Na terenie Gminy nie było hal magazynowych oraz hal wysokiego składowania. [dowód: akta kontroli str. 7-87, 90-201, 204-244, 352-353, 550-623, 759-760]

W latach 2014-2017 Gmina prowadziła inwestycje infrastrukturalne w zakresie przebudowy i remontów dróg gminnych o łącznej długości 17 km. [dowód: akta kontroli str. 337-345, 638]

1.10. Gmina nie powołała, ani nie współuczestniczyła w powołaniu instytucji otoczenia biznesu takich jak fundusz poręczeń kredytowych, fundusz pożyczkowy, ośrodek wspierania przedsiębiorczości, inkubator przedsiębiorczości, centrum informacyjne, agencja rozwoju lokalnego, park technologiczny, przemysłowy itp. [dowód: akta kontroli str. 380-381]

1.11 W okresie objętym kontrolą Gmina nie posiadała na swoim terenie szkolnictwa zawodowego i nie podejmowała działań, na rzecz dostosowania kształcenia zawodowego dla potrzeb przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie

Gminy. Zdaniem Wójta, wynika to z braku zainteresowania zarówno młodzieży jak i przedsiębiorców.[dowód: akta kontroli str. 380-381, 655-656, 660]

1.12. Gmina nie wyznaczała i nie uzbrajała nowych terenów inwestycyjnych (np. poprzez budowę układu komunikacyjnego, sieć kanalizacji, linie światłowodowe), ani też nie prowadziła działań w celu pozyskania gruntów pod zagospodarowanie inwestycyjne od prywatnych właścicieli terenów. [dowód: akta kontroli str. 380-381]

1.13. W okresie 2014-2017 (do 31 maja) w Gminie nie stosowano preferencyjnych stawek najmu lokali przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej, zwolnień i ulg na remont tych lokali. W ww. okresie gmina nie sprzedawała, nie wydierżawiała i nie użyczała nieruchomości przedsiębiorcom.

W całym okresie 2014-2017 (do dnia 14 czerwca) obowiązywała uchwała Rady Gminy Pacanów z dnia 30 sierpnia 2005 r. w sprawie zmiany uchwały z dnia 27 stycznia 2003 r. w sprawie ustalenia czynszu najmu lokali użytkowych na terenie Gminy Pacanów. Zgodnie z nią *stawka czynszu najmu lokali użytkowych wynajmowanym osobom fizycznym i instytucjom z przeznaczeniem na prowadzenie działalności gospodarczej wynosiła 5 zł + VAT za 1 m² powierzchni użytkowej*. Gmina Pacanów nie stosowała preferencyjnych stawek dotyczących najmu lokali przeznaczonych do prowadzenia działalności gospodarczej. [dowód: akta kontroli str. 300-301]

1.14. Od 2010 r. w Gminie wprowadzono Program pomocy de minimis⁴ udzielanej przedsiębiorcom tworzącym nowe miejsca pracy. Z tego programu nie skorzystał żaden przedsiębiorca. [dowód: akta kontroli str. 317-324]

Gmina nie podejmowała działań w kierunku wprowadzenia możliwości wsparcia finansowego przedsiębiorcom działającym na jej terenie takich jak poręczenia, gwarancje i pożyczki.

1.15. Gmina nie podejmowała w okresie 2014-2017 (do 31 maja) działań mających na celu włączenie jej terenów do specjalnej strefy ekonomicznej.

1.16. Gmina nie podejmowała działań w kierunku wsparcia przedsiębiorców już funkcjonujących na terenie gminy, takiego jak: działania na rzecz absorpcji środków unijnych, pomoc przy zakładaniu stowarzyszeń przedsiębiorców, pomoc w rekrutacji i szkoleniu pracowników z terenu gminy (brak współpracy m.in. z PUP w tym zakresie), upowszechnianie informacji, w tym poradników dla przedsiębiorców, ze szczególnym uwzględnieniem młodych przedsiębiorców, promocja dobrych praktyk, np. poprzez organizację wizyt studyjnych, seminariów tematycznych, konsultacje i doradztwo prowadzone przez praktyków itp. [dowód: akta kontroli str. 380-381]

1.17. W ramach administrowanych przez Gminę stron ug.pacanow.pl i bip.pacanow.pl znajdują się w zakładce *Dla przedsiębiorcy*, informacje dotyczące CEIDG przedstawione w formie grafik i linków odsyłających przedsiębiorców do stron Ministerstwa Gospodarki, Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości, Sieci Centrów Obsługi Inwestorów i Eksporterów, CEIDG, Punktu Kontaktowego biznes.gov.pl. Na stronie głównej bip.pacanow.pl znajdowały się podstawowe informacje dotyczące ewidencji działalności gospodarczej, takie jak: miejsce i terminy załatwienia sprawy, wykaz wymaganych dokumentów, tryb odwoławczy

⁴ Uchwała Rady Gminy z dnia 26 lutego 2010 r. nr LVIII/274/10

oraz podstawa prawna. Umieszczono też m.in. Strategię Rozwoju Gminy Pacanów oraz Plan Rozwoju Lokalnego. [dowód: akta kontroli str. 627-632]

Jak oświadczył Sekretarz Kazimierz Zdziebko: *gmina Pacanów nie udostępniała w okresie 2014-2017 (do dnia 27 czerwca) swoich stron internetowych dla celów promowania i zachęcania do zakładania działalności gospodarczej ani też nie wykorzystywała innych stron (w tym strony w języku obcym), jako środka upowszechniania informacji o gminie jako miejscu dla lokalizacji kapitału i związanej z nim przedsiębiorczości, w związku z tym, iż nie było takiej potrzeby. Sekretarz wyjaśnił, że od 2014 r. nie było zainteresowania przedsiębiorców tematem zamieszczania na stronie internetowej gminy informacji na temat promowania swoich działalności gospodarczych. Jednakże taka możliwość istnieje. [dowód: akta kontroli str. 627-628, 773-777]*

1.18. W okresie objętym kontrolą Gmina Pacanów:

- nie posiadała oferty wsparcia dla początkującego przedsiębiorcy,
- nie podejmowała współpracy z Powiatowym Urzędem Pracy w Busku-Zdroju w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości;
- nie uwzględniała możliwości działania w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego, ani nie otrzymała takich ofert od prywatnych przedsiębiorców. [dowód: akta kontroli str. 380-381]

Wójt wyjaśnił m.in., że:

- *Gmina posiada uchwałę w sprawie przyjęcia programu pomocy de minimis udzielanej przedsiębiorcom tworzącym nowe miejsca pracy;*
- *nie podejmowano współpracy z PUP ze względu na brak widocznego zainteresowania lokalnych podmiotów gospodarczych takim pośrednictwem. Gmina nie występowała do przedsiębiorców z inicjatywą podjęcia współpracy z PUP;*
- *Gmina dysponuje glebami wysokiej klasy, podlegających ochronie ustawowej. Służą one przede wszystkim do produkcji rolniczej. W tym sensie nie możemy w tym obszarze tworzyć stref ekonomicznych. Jednak nie oznacza to, że gmina nie rozmawia z indywidualnymi firmami w celu ich pozyskania. Dowodem na to są szerokie zabiegi czynione z firmami fotowoltaicznymi, czy działającymi w branży handlowej (Delikatesy „Centrum”, „Dino”). Firmy te albo już zainwestowały, albo są na etapie przygotowań do realizacji przedsięwzięć. [dowód: akta kontroli str. 656, 661, 761, 763]*

1.19. Gmina jest członkiem organizacji pozarządowej, działającej również na rzecz wspierania przedsiębiorczości, tj. Lokalnej Grupy Działania „Królewskie Ponidzie” (LGD), prowadzącej konsultacje społeczne i szkolenia również na terenie Gminy Pacanów. Ponadto jest członkiem Lokalnej Grupy Rybackiej „Świętokrzyski Karp” (LGR). [dowód: akta kontroli str. 380-381, 639, 640, 650]

1.20. W okresie objętym kontrolą, Gmina nie podejmowała działań w celu pozyskania nowych inwestorów, w tym spoza terenu gminy. [dowód: akta kontroli str. 380-381]

1.21. Gmina nie korzystała w latach 2014-2017 z innych, niż dochody własne, źródeł finansowania rozwoju przedsiębiorczości. [dowód: akta kontroli str. 380-381]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Uwaga dotycząca
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę dochowania należytej staranności w zakresie aktualności informacji zamieszczanych w BIP Urzędu.

Kontrola NIK wykazała, że informacje umieszczane w BIP aktualizowane są rzadko (np. ostatniej zmiany w zakładce *Ewidencja działalności gospodarczej* dokonano w dniu 20 stycznia 2014 r.; w zakładce *Programy i Plany* ostatnim umieszczonym *Wieloletnim Planem Inwestycyjnym Gminy Pacanów* jest plan na lata 2011-2015, mimo że aktualna jest *Wieloletnia Prognoza Finansowa Gminy Pacanów na lata 2017-2025*). Ponadto w BIP nie umieszczono np. Planu Gospodarki Niskoemisyjnej, czy też informacji o członkostwie Gminy Pacanów w Lokalnych Grupach Działania. [dowód: akta kontroli str. 627-632]

Sekretarz wyjaśnił, że powyższe dokumenty znajdują się w zakładce *Uchwały Rady Gminy*. Podkreślił, że w zakładce *Ewidencja działalności gospodarczej* zostaną niezwłocznie dokonane zmiany wraz z aktualizacją. Plan Gospodarki Niskoemisyjnej zostanie podpisany także pod zakładką *Programy i Plany*. Dodał, że dokumenty strategiczne zatwierdzane uchwałami Rady Gminy będą zamieszczane w BIP nie tylko w zakładce *Uchwały Rady Gminy*, ale i w zakładce *Programy i Plany*. [dowód: akta kontroli str. 699-700]

Ocena częściowa

W ocenie NIK, w okresie objętym kontrolą działania mające w zakresie tworzenia warunków sprzyjających rozwojowi przedsiębiorczości na terenie gminy ograniczały się głównie do opracowania dokumentów strategiczno-planistycznych. W opracowanej przez Gminę Strategii i Programie Rewitalizacji wskazane zostały cele i kierunki dotyczące rozwoju przedsiębiorczości, jednakże nie określono zadań ukierunkowanych na wspieranie lokalnej przedsiębiorczości, innych niż inwestycje poprawiające infrastrukturę Gminy. Gmina zapewniała dostęp, poprzez strony internetowe, do informacji przydatnych przedsiębiorcom, jednakże strony te nie zawsze były aktualizowane na bieżąco. Gmina nie występowała z inicjatywami współpracy z przedsiębiorcami i powiatowym urzędem pracy.

2. Organizacja monitoringu i oceny efektów wspierania przedsiębiorczości przez gminę i wykorzystania ocen w modyfikacji realizowanych działań

Opis stanu
faktycznego

2.1. W Gminie nie wskazano stanowiska ani komórki odpowiedzialnej za monitoring i ocenę postępu działań Gminy w zakresie wspierania przedsiębiorczości. W ocenie Wójta, od 2014 r. stan przedsiębiorczości analizowano w gminie *na bieżąco pod kątem wydawanych pozwoleń na prowadzenie działalności, rozliczeń podatkowych* (ewidencja firm i charakterystyka ich działalności prowadzona przez inspektora z Referatu Organizacyjnego, specjalne kartoteki i raporty dotyczące płatności podatków od przedsiębiorców – pracownicy Referatu Finansowego). *Trudno dokonywać analiz na większą skalę, skoro podmiotów gospodarczych jest kilkadziesiąt. Urząd Gminy reaguje także na wszelkie problemy i wątpliwości zgłaszane bezpośrednio przez przedsiębiorców.* [dowód: akta kontroli str. 655, 659, 761, 763]

2.2. W zapisach Strategii określono system monitorowania i oceny jej realizacji. Monitoring oparto na systematycznym zbieraniu danych, dotyczących realizacji przyjętych celów i założeń Strategii i porównywaniu osiąganych wskaźników z zakładanymi. Dane z monitoringu mają służyć do oceny skuteczności i efektywności realizowanych zadań.

Głównymi elementami systemu monitoringu są:

- 1) instytucje odpowiedzialne za proces monitorowania wdrażania strategii tj. Zespół ds. Realizacji Strategii,
- 2) przyjęty system raportowania z procesu monitorowania strategii,
- 3) zestaw wskaźników służących do oceny postępów we wdrażaniu strategii.

Koordynatorem odpowiedzialnym za proces wdrażania i monitorowania realizacji Strategii został wyznaczony Wójt, a za prowadzenie monitoringu i sporządzanie raportów ma być odpowiedzialny Zespół ds. Realizacji Strategii.

Założono monitorowanie strategii na dwóch poziomach, tj. strategicznym – odnoszącym się do priorytetowych obszarów rozwoju Gminy oraz operacyjnym, pozwalającym na ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych celów operacyjnych Strategii.

Strategia koncentruje się na realizacji celów w ramach czterech obszarów, tj. infrastruktura techniczna, gospodarka i przedsiębiorczość, rozwój społeczno-kulturalny, turystyka i rekreacja. Przyjęto, że zasadniczy pomiar osiąganych wskaźników odbywać się będzie na poziomie obszaru strategicznego. Dla poszczególnych celów operacyjnych przyjęte zostały ramowe zestawy wskaźników, które obrazować będą przebieg procesu wdrażania Strategii w ujęciu produktowym. Jako wskaźniki dla obszaru Gospodarka i Przedsiębiorczość przyjęto średnią wielkość przychodów na jedno gospodarstwo rolne oraz liczbę: nowopowstałych działalności gospodarczych, osób przekwalifikowanych zawodowo, projektów pomocowych z udziałem rolników, sprzedaży podmiotów sektora rolno-spożywczego, liczbę grup producenckich, zorganizowanych szkoleń mających na celu kompleksowe wsparcie osób planujących rozpoczęcie własnej działalności, liczby osób, które rozpoczęły prowadzenie własnej działalności gospodarczej; liczby osób korzystających z form wsparcia (staże, szkolenia zawodowe, bony stażowe), ilości spotkań z przedsiębiorcami organizowanych przez władze gminy. [dowód: akta kontroli str. 5-87, 759]

Postanowienia Strategii zakładały m.in., że ocena postępów we wdrażaniu Strategii ma być dokonywana w cyklu rocznym, na podstawie opracowanego raportu monitorującego, obejmującego analizę zebranych danych na bazie przyjętych wskaźników. Pierwszy raport z procesu monitorowania wdrażanej strategii obejmie 2017 r. i zostanie przygotowany w III kwartale 2018 r. Wójt i Rada Gminy, na podstawie przedstawionego raportu i zawartych w nim wniosków oraz rekomendacji, dokonają oceny stanu wdrażania Strategii, a także zaproponują ewentualne zmiany i aktualizację treści Strategii.

Ocena realizacji Strategii ma być dokonywana przez Radę Gminy, która będzie oceniała postęp i skutki realizacji Strategii w cyklu rocznym, na podstawie sprawozdań, składanych przez Wójta, a przygotowywanych przez Zespół ds. Realizacji Strategii. Ponadto, Rada będzie oceniała proces wdrażania celów strategicznych w grudniu każdego roku, a w razie potrzeby dokonywała aktualizacji

zapisów Strategii w oparciu o ocenę jej realizacji. Zaktualizowana Strategia ma być przyjmowana uchwałą podczas sesji Rady Gminy.

W pierwszym kwartale każdego roku przewidziano prowadzenie konsultacji społecznych z mieszkańcami Gminy Pacanów. Każdy mieszkaniec, drogą elektroniczną oraz osobiście, podczas spotkań publicznych, będzie mógł zgłosić swoje uwagi i postulaty do zapisów Strategii oraz jej realizacji. Informacje te będą gromadzone przez przedstawicieli Urzędu lub Zespół ds. Realizacji Strategii, a następnie przedstawiane Radzie Gminy w celu ich akceptacji.

W Strategii założono, że wnioski wynikające z ewaluacji mogą prowadzić do:

1. zmian w harmonogramie Strategii,
2. weryfikacji przedsięwzięć (zmiana, usunięcie, wprowadzenie nowych),
3. zmiany celów operacyjnych,
4. znaczącej aktualizacji konstrukcji celów i zadań Strategii. [dowód: akta kontroli str. 7-87,759]

Do czasu zakończenia czynności kontrolnych Wójt nie powołał Zespołu ds. Realizacji Strategii z powodu - jak wyjaśnił - *wzmożonego czasu urlopów (w tym osób odpowiedzialnych za koordynację)*. *Powołanie ww. Zespołu planowane jest do końca września 2017 r.* [dowód: akta kontroli str. 654, 658-659, 761-764]

2.3. W Programie Rewitalizacji, w części „System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji” zapisano, iż niezbędne jest stosowanie systemu monitorowania etapów realizacji Programu. W monitorowaniu mają brać udział wszystkie podmioty zaangażowane we wdrażanie Programu Rewitalizacji, a w szczególności: Rada Gminy, Wójt, Komitet ds. Rewitalizacji, beneficjenci Programu. Na poziomie monitorowania Programu Rewitalizacji, głównym podmiotem dokonującym oceny osiągania założonych wskaźników będzie Komitet ds. Rewitalizacji, a w odniesieniu do osiągania celów operacyjnych rewitalizacji Rada Gminy i Wójt. Rola Komitetu ds. Rewitalizacji obejmować będzie jednocześnie monitoring oraz sprawozdawczość. Sprawozdania z realizacji programów (rzeczowo-finansowe) przedkładane powinny być Wójtowi przez Radę Gminy w formie sprawozdania rocznego, a także załączane do sprawozdania z realizacji całego Programu Rewitalizacji. [dowód: akta kontroli str. 188-189, 759]

Uchwałą Rady Gminy z 28 marca 2017 r. upoważniono Wójta do powołania Komitetu Rewitalizacji i przyjęto Regulamin Komitetu. W uzasadnieniu do uchwały zapisano m.in., iż Komitet Rewitalizacji stanowi forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami Gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełni funkcję opiniodawczo-doradczą Wójta. Zarządzeniem z 9 czerwca 2017⁵ Wójt powołał Komitet Rewitalizacji ds. Gminnego Programu Rewitalizacji Gminy Pacanów na lata 2016-2025 w skład którego weszli: dwóch przedstawicieli Urzędu, przedstawiciel podmiotów prywatnych, przedstawiciel organizacji pozarządowej działającej na obszarze Gminy oraz mieszkańiec Gminy. [dowód: akta kontroli str. 641-648]

Wójt wyjaśnił, że *oceny zadań i działań na rzecz wspierania przedsiębiorczości dokonywano w miarę potrzeb na zebraniach z mieszkańcami gminy, w których uczestniczyli również przedsiębiorcy. Przekazywali oni Wójtowi oraz Radzie Gminy swoje oczekiwania, sugestie i dokonywali oceny współpracy. Zebrania te nie były jednak protokołowane.* [dowód: akta kontroli str. 675-676]

⁵ Zarządzenie nr 71/2017

W Gminie Pacanów, w okresie objętym kontrolą, w związku z działaniami związanymi ze wspieraniem przedsiębiorczości, nie były analizowane takie wskaźniki jak:

- stosunek liczby nowych działalności gospodarczych rejestrowanych na terenie gminy do podmiotów wyrejestrowanych;
 - wskaźnik migracji;
 - wskaźnik poprawy warunków opieki nad dziećmi;
 - wskaźnik zagospodarowania czasu wolnego dla rodzin z małymi dziećmi;
- gdyż jak poinformował Wójt *nie było takiej potrzeby*. [dowód: akta kontroli str. 701-702]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK, brak konkretnych wskaźników służących ocenie postępu działań Gminy w zakresie rozwoju przedsiębiorczości może utrudniać monitorowanie postępu realizacji zadań strategicznych związanych z rozwojem przedsiębiorczości.

3. Działania na rzecz wspierania przedsiębiorczości oraz efekty tych działań

Opis stanu
faktycznego

3.1. Strategię i Program Rewitalizacji przyjęto w II kwartale 2017 r. W związku z tym Gmina nie miała zaplanowanych konkretnych działań przewidzianych do realizacji w 2017 r. w zakresie rozwoju przedsiębiorczości. W okresie objętym kontrolą przeprowadzono w Gminie zadania inwestycyjne i remontowe, które pośrednio mogły mieć wpływ na rozwój przedsiębiorczości (m.in.: remonty i przebudowa dróg gminnych i wewnętrznych, odnowa centrum Pacanowa, oświetlenie uliczne, wybudowanie uzupełniającej sieci kanalizacyjnej, sukcesywne usuwanie i utylizowanie azbestu, wykonanie 17 nowych wiat przystankowych, zakup działki pod oczyszczalnię ścieków). [dowód: akta kontroli str. 337-345, 635-638]

Wójt wyjaśnił, że *Gmina intensywnie inwestuje w lokalną sieć komunikacyjną (inwestycje drogowe), przeznaczając na ten cel rocznie po ok. 1 mln zł. Gmina wykonała część sieci kanalizacyjnej w ramach Aglomeracji „Świniary” (5 wsi) oraz kończy opracowanie dokumentacji kanalizacji w ramach Aglomeracji „Pacanów II” i złożyła stosowne wnioski o dofinansowanie unijne. Gmina Pacanów aktywnie (finansowo, organizacyjnie) uczestniczy w projekcie „e-świętokrzyskie”. Jego realizacja, czyli pokrycie terenu gminy siecią światłowodową także stwarza przedsiębiorcom dogodne warunki dla rozwoju ich działalności. Wykonano również i zmodernizowano kilkanaście odcinków linii oświetleniowych*. [dowód: akta kontroli str. 656,660]

W Pacanowie uruchomiono dwa hotspoty z których można bezpłatnie korzystać z bezprzewodowego internetu. W ramach projektu Sieci Szerokopasmowej Polski Wschodniej zostały wybudowane szafy dystrybucyjne w Pacanowie, Ratajach

Słupskich i Oblekoniu, które umożliwiają operatorom „ostatniej mili”⁶ na skorzystanie ze światłowodu. [dowód: akta kontroli str. 351]

Gmina podpisała pięć umów najmu lokali⁷ z przeznaczeniem na gabinety lekarskie (okulistyczny, stomatologiczny i weterynaryjny), na prowadzenie apteki oraz na prowadzenie działalności statutowej Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej w Pacanowie.

Najemcy ww. lokali od 2014 r. nie korzystali ze zwolnień i ulg na remont tych lokali. Obecnie łączna miesięczna stawka czynszu za wynajem lokali o łącznej powierzchni 490,6 m² wynosi 3.017,20 zł brutto.

Żaden z przedsiębiorców nie korzystał z Programu pomocy de minimis.

Z tytułu opłaty targowej w okresie 2014-2017 (do 31 maja) gmina uzyskała wpływy w wysokości 21,2 tys. zł. [dowód: akta kontroli str. 300-301, 315-316, 350, 353, 634]

Wójt wyjaśnił, że *strategię rozwoju gminy i listę priorytetowych zadań określa samorząd (Rada Gminy i Wójt). Gmina Pacanów jest wybitnie obszarem rozwoju intensywnego rolnictwa. Przedsiębiorczość nie stanowi o charakterze gospodarczym gminy. Priorytety samorządowe są określone zgodnie z wolą mieszkańców. Pozyskiwanie funduszy na rozwój przedsiębiorczości nie zostało uznane przez Radę Gminy za zadanie priorytetowe.* [dowód: akta kontroli str. 656, 661]

W dniu 21 czerwca 2017 r. odbyło się pierwsze spotkanie z przedsiębiorcami, na którym omówiono kwestie gospodarki i przedsiębiorczości zamieszczone w Strategii. [dowód: akta kontroli str. 654, 658-659]

Gmina z tytułu członkostwa w LGD i LGR w okresie 2014-2017 (do 31 maja) zapłaciła składki członkowskie w łącznej wysokości 63,5 tys. zł (odpowiednio: 45,9 tys. zł i 17,6 tys. zł). Gmina nie posiada dokumentacji dotyczącej działalności w LGD i LGR, gdyż jak wyjaśnił Wójt nie składała żadnych wniosków w tej sprawie. Dodał, że *wszelka dokumentacja dotycząca działalności LGD i LGR znajduje się w biurach oraz na stronach internetowych tych stowarzyszeń i w zależności od potrzeb może ona być udostępniona gminie w wersji papierowej.* Wójt oraz Sekretarz Gminy poinformowali, że priorytetem dla LGD na lata 2014-2020 jest rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy. W związku z tym w 2016 r. LGD przeprowadziła trzy szkolenia⁸, w których uczestniczyło 68 osób (w tym także z Gminy Pacanów). Pierwsze z nich (tzw. Forum Przedsiębiorczości) dotyczyło zakładania działalności gospodarczej, obowiązków wobec ZUS oraz możliwości dofinansowania zakładania i rozwijania działalności gospodarczej. Kolejne dotyczyły podejmowania i rozwijania działalności gospodarczej. [dowód: akta kontroli str. 380, 639, 640, 650, 703-712, 761-764]

W ocenie Ewy Satory, Dyrektora LGD, członkostwo Gminy Pacanów w LGD *zapewnia jej aktywne uczestnictwo we wdrażaniu Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich, a jej mieszkańcom, instytucjom i firmom daje możliwość pozyskiwania dotacji na rozwój oraz aktywizację społeczną.* LGD na realizację priorytetu rozwój przedsiębiorczości i tworzenie nowych miejsc pracy przeznaczy ponad 4 mln zł (konkursy dla przedsiębiorców). *Proces finansowania podmiotów gospodarczych (...) nie ogranicza się do przekazywania dotacji. Konkursy są poprzedzone akcjami*

⁶ Termin używany zarówno w branży przesyłek kurierskich jak i w telekomunikacji. Jest to określenie ostatniego etapu dostarczania usługi końcowym klientom.

⁷ Cztery umowy zawarto przed 1 stycznia 2014 r., a jedną 7 marca 2016 r.

⁸ Dwa w Urzędzie w Pacanowie i jedno w Urzędzie w Solcu Zdroju

informatycznymi, szkoleniami i ciągłym doradztwem dla przedsiębiorców. [dowód: akta kontroli str. 652-653]

LGR to, wg informacji uzyskanej od Wójta i Sekretarza, *partnerstwo trójstronne sektorów gospodarczego, społecznego i publicznego, które w założeniach strategicznych ma na celu rozwój gospodarczy obszarów zależnych od rybactwa. Na terenie Gminy jest Gospodarstwo Rybackie „Wójcza” o powierzchni 285 ha, które jest głównym beneficjentem środków unijnych przekazywanych za pośrednictwem LGR.* [dowód: akta kontroli str.703-704]

Gmina wspierała także Europejskie Centrum Bajki w Pacanowie (ECB) poprzez przekazywanie dotacji podmiotowej. W okresie od 2014 r. do 31 maja 2017 r. przekazała przekazala ECB 1.055 tys. zł. Ponadto, w 2015 r. Gmina przekazała dotację celową w kwocie 47,8 tys. zł na realizację zadania pn. *III etap rozwoju ECB Park Kulturowy w Pacanowie.* ECB zakupiło pięć działek o powierzchni 6,21 ha na co otrzymało także dotację z Urzędu Marszałkowskiego Województwa Świętokrzyskiego w wysokości 334,5 tys. zł. W uzasadnieniu do uchwały Rady Gminy z 4 grudnia 2015 r. w sprawie udzielenia dotacji celowej dla ECB na realizację zadania inwestycyjnego zapisano m.in.: *na zakupionych terenach powstanie „Park Kulturowy” będący naturalnym rozszerzeniem oferty ECB. Spowoduje to zwiększony napływ turystów i jednocześnie wpłynie na rozwój gospodarczy i kulturowy gminy. Wójt poinformował, że w otoczeniu ECB zlokalizowano małą gastronomię.* [dowód: akta kontroli str.679-695, 761, 764]

Zdaniem Wójta głównymi działaniami realizowanymi przez gminę w zakresie wspierania przedsiębiorczości były remonty i modernizacja infrastruktury komunalnej (drogi, mosty, przepusty, oświetlenie uliczne, kanalizacja) Ponadto przedsiębiorcy mogli korzystać z doradztwa udzielanego przez LGD oraz Lokalnego Punktu Informacyjnego Funduszy Europejskich w Busku Zdroju, któremu gmina dziewięciokrotnie udostępniała swoje pomieszczenia.[dowód: akta kontroli str. 675-676]

Na terenie gminy realizowano inwestycje, które mogły służyć poprawie warunków prowadzenia działalności gospodarczej: modernizacja dróg, realizacja zadania inwestycyjnego „e-świętokrzyskie Rozbudowa Infrastruktury Informatycznej JST” i realizacja projektu „Rozbudowa i przebudowa systemu wodno-kanalizacyjnego gminy Solec Zdrój i Pacanów” (tzw. Aglomeracja Świnia). Wydatkowano na nie łącznie: 1.796,4 tys. zł, z czego w 2014 r. – 1.207,4 tys. zł (74% wszystkich wydatków inwestycyjnych roku), w 2015 r. – 395,4 tys. zł (16%), a w 2016 r. – 193,5 tys. zł (8%). Ponadto z wydatków bieżących wydatkowano 9,2 tys. zł na opracowanie Strategii i Programu Rewitalizacji [dowód: akta kontroli str. 337-345, 351-352, 633, 635-638, 714-757]

W okresie 2013-2016 na terenie dwóch nieruchomości gminnych (łącznie 0,12 ha) prowadzona była działalność gospodarcza tj. restauracja i sklep samoobsługowy. Od 2017 r. działa kolejny sklep samoobsługowy na działce należącej do gminy (0,87 ha). [dowód: akta kontroli str. 760]

3.2. Poziom bezrobocie (mierzony jako stosunek liczby bezrobotnych do liczby osób w wieku produkcyjnym) miał w okresie 2013-2016⁹ tendencję malejącą od 6,16% (2013) do 3,55% (2016). Wpływ na to mogły mieć, zdaniem NIK, zdarzenia będące

⁹ dane wg stanu na 31 grudnia każdego roku

odzwierciedleniem sytuacji gospodarczej w kraju tj. malejąca liczba bezrobotnych i malejąca liczba osób w wieku produkcyjnym. Ponadto wpływ na ww. poziom bezrobocia mogła mieć wzrastająca w tym czasie liczba podmiotów gospodarczych (z 310 do 333). Saldo migracji wewnętrznej¹⁰ utrzymywało się na tym samym poziomie (średnio 58,5). Wzrastały (w przeliczeniu na jednego mieszkańca) dochody własne (z 785 zł do 1.009 zł), dochody z PIT (z 215 zł do 330 zł) oraz wydatki majątkowe (z 160 zł do 304 zł). Dochody z CIT (w przeliczeniu na jednego mieszkańca) były zróżnicowane i wynosiły: 5,83 zł na koniec 2013 r.; 7,19 zł w 2014 r.; 4,11 zł w 2015 r. i 5,45 zł w 2016 r.

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów wahała się od 20 do 33, a podmiotów, które zawieszały działalność, kształtowała się pomiędzy 16 a 20. [dowód: akta kontroli str. 245, 626, 649]

W opracowaniu *Charakterystyka Gminy Pacanów* Wójt napisał m.in., że *Gmina Pacanów jest obszarem wybitnie rolniczym ze zdecydowaną większością gruntów I i II klasy. Dominuje zatem sadownictwo, warzywnictwo i produkcja zbóż. Na gruntach tych, podlegających ustawowej ochronie, nie ma możliwości lokowania strefy ekonomicznej czy wydzielania obszarów pod działalność gospodarczą. Zatem dominującą formą gospodarki gminy było, jest i będzie rolnictwo. Działania samorządu muszą być nakierowane na wspieranie gospodarstw rolniczych. Na drugim miejscu jest turystyka. ECB przyciąga rocznie ponad 175 tys. turystów. Większość podmiotów gospodarczych to małe, często jednoosobowe lub rodzinne firmy. Jako samorząd wspieramy je na miarę swoich możliwości prawnych i budżetowych oraz zgodnie z oczekiwaniami przedsiębiorców.* [dowód: akta kontroli str. 651]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

W ocenie NIK, działania Gminy w zakresie wspierania rozwoju przedsiębiorczości determinuje jej rolniczy charakter i położenie geograficzne, ale wskazać też trzeba na brak inicjatyw związanych z nawiązywaniem współpracy z przedsiębiorcami i instytucjami wspierającymi przedsiębiorczość. Wydatki ponoszone przez Gminę na rozwój infrastruktury mogą przyczynić się do zwiększenia jej atrakcyjności inwestycyjnej i do wzrostu przedsiębiorczości. W okresie objętym kontrolą, odnotowano coroczny spadek bezrobocia oraz wzrost dochodów (w przeliczeniu na jednego mieszkańca) a także zwiększenie liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych.

IV. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

¹⁰ Różnica pomiędzy napływem (zameldowania na pobyt stały) a odpływem (wymeldowania z pobytu stałego) ludności związanym ze zmianą miejsca zamieszkania na terenie kraju

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwagi

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Kielcach.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Kielce, dnia 9 października 2017 r.

Kontroler
Arkadiusz Pawlik
Specjalista kontroli państwowej

podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Kielcach

Dyrektor
Grzegorz Walendzik

DYREKTOR
Delegatury Najwyższej Izby Kontroli
w Kielcach

podpis
Grzegorz Walendzik